

[Else Marie Mortensen]

frihed for kærlighed, eller hvad er det for noget, vi snakker om? Det synes jeg er ganske tankevækkende.

Vi går bestemt også ind for et frihedsbegreb, et frihedsbegreb for individet, men vi anerkender også, at det er en meget nøje afvejning, en meget nøje afbalancering, af frihed for individet og rettigheder og muligheder for helheden og for fællesskabet.

Endelig vil jeg gerne takke ministeren for tilsgagnet om, at vi alle sammen får lejlighed til at se bekendtgørelsen om den del af indholdet i den nye folkeskolelov, der går ud på, at hvis forældre flytter, får børnene mulighed for at blive i den skole, de kender, i deres kendte miljø med deres kendte kammerater. Og hvis der er urimeligt langt til den nærmeste folkeskole inden for kommunegrænsen, får eleverne også mulighed for at søge en folkeskole i en anden kommune.

(Kort bemærkning).

Jan Kørpe Christensen (FP):

Fru Else Marie Mortensen kom ind på, hvad frihedsbegrebet er i forhold til det, vi taler om her. Dertil vil jeg naturligvis sige, at det, hr. Bertel Haarder spurgte om, er fundamentalt: Skal staten gå forud for det enkelte individ? Jamen det er jo ikke noget nyt. Det er Socialdemokratiets ideologi. Men det er jo stort set ideologien i hele parlamentet her, at staten skal stå i første række, og først derefter det enkelte individ – også hvad denne sag angår.

Det siger jeg måske også lidt som et forsvar for Socialdemokratiet, for jeg synes, det er lidt hyklerisk, at Venstre proklamerer, at man ønsker, det enkelte individ skal foran staten. Jeg kan remse en hel masse tilfælde op fra tidligere tiders regeringer – også regeringer, hvor Venstre har været med – hvor det ikke har været tilfældet.

Så jeg mener stadig væk, at det her er et lille skridt i den rigtige retning, men det er langt fra det, Fremskridtspartiet ønsker. Vi ønsker, at det enkelte individ skal stå over statsmagten, og det er det, det reelt handler om. Det er ikke tilfældet i dette forslag, for man kunne lige så godt have gjort det fuldkommen frit for den enkelte elev.

Så er jeg godt klar over, at finansieringssystemet skal ændres, således at de økonomiske midler kommer til at følge den enkelte elev, og

ikke som det er i dag. Det kræver nogle fundamentale ændringer, som vi gerne havde set var blevet foretaget, men vi må erkende, at der ikke er flertal for det. Så må vi arbejde videre på det, og jeg er overbevist om, at også på det punkt skal vi nok få ret en anden dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1–4

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 85:

Forslag til lov om ændring af lov om gymnasi- et m.v. (Afskaffelse af betaling for fotokopier m.v.).

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.

(Fremsat 3/11 92. Første behandling 17/11 92. Betænkning 27/4 93).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænknin- gen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslage- ne og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling un- der ét.

Forhandling

Ebba Strange (SF):

Under indtryk af førstebehandlingen af det- te forslag, hvor det kom til udtryk, at Socialde- mokratiet var tilhænger af det, og under ind- tryk af at der har været kritik af det oprindelige

[Ebba Strange]

forslag, fordi SF foreslog, at man ikke alene skulle afskaffe kopiaafgiften, men også betaling for ordbøger og lommeregnerne m.v., har SF stillet et ændringsforslag til sit eget lovforslag.

Ændringen går ud på, at vi i titlen inddrager alle de andre ungdomsuddannelser. Det var nemlig også et af de kritikpunkter, der blev rejst mod forslaget, at vi tog udgangspunkt i gymnasiet og HF. Og selv om vi havde skrevet i bemærkningerne, at vi naturligtvis, når forslaget blev vedtaget, også ville foreslå de andre ungdomsuddannelser inddraget, skabte det alligevel usikkerhed ude omkring på handelskolerne og erhvervsskolerne med hensyn til, om vi nu også mente det alvorligt. Det var også noget af det, der kom frem ved førstebehandlingen her i salen.

Forslaget er derfor nu meget begrænset. Det er udvidet med hensyn til den kreds, det henvender sig til, men indeholder, hvis disse ændringsforslag bliver vedtaget, kun et forslag om at afskaffe kopiaafgiften. Det synes vi så til gengæld også at man burde stemme for, og måske ikke mindst Venstre, efter at jeg har hørt hr. Bertel Haarders kritik af det bureaukrati, der er forbundet med, at man ikke giver frit skolevalg over kommunegrænserne. Jeg kan fortælle hr. Bertel Haarder, at det er intet imod det bureaukrati, som betalingen af kopiaafgifter afstedkommer rundt omkring på uddannelsesinstitutionerne. Så ud fra et frihedssynspunkt ville det være oplagt for Venstre at stemme for lovforslaget, sådan som det nu kommer til at se ud.

Vi står selvfølgelig ved vores ændringsforslag, men jeg vil også godt sige af hensyn til de unge mennesker, at vi godt ved, at også det at betale for ordbøger og lommeregnerne og lign. er en økonomisk belastning for mange, og at det betyder, at nogle af de unge mennesker, som ikke har sprog som hovedfag og på højt niveau, simpelt hen undlader at anskaffe sig de ordbøger, som det jo er en kæmpefordel i dagens Danmark at være i besiddelse af, fordi vi jo gerne alle sammen skulle blive lidt bedre til sprog.

Derfor ville jeg ønske, at vi kunne komme tilbage til en situation, hvor en ordbog, de kunne tage med sig ud i livet og slå op i, også var noget, vi syntes, vi havde råd til at give vores unge mennesker. Der er jo stadig væk – og det er, som om man en gang imellem glemmer det

her i huset – stor forskel på de økonomiske vilkår, som uddannelsessøgende lever under, uanset om de bor for sig selv eller i deres familier.

Regeringspartierne har leveret et betænkingsbidrag til den betænkning, der ligger til grund for andenbehandlingen i dag. Af den fremgår det, at regeringen i forbindelse med forhandlingerne om finansloven for 1994 er indstillet på at forhandle en ændring for så vidt angår kopiaafgiften på hele ungdomsuddannelsesområdet. Men når man er indstillet på det, kunne det jo have været smukt, om man havde markeret det allerede i dag. Nu bliver vi altså nødt til at afvente finanslovforhandlingerne, men vi skal fra SF's side vide at holde regeringspartierne fast på det, der er sagt her. Og hvis man ikke vil støtte forslaget, ser vi i hvert fald frem til, at man i det mindste lever op til det, man har skrevet i betænkningen.

Jan Kópke Christensen (FP):

Som det fremgår af betænkningen, støtter også Fremskridtspartiet dette forslag.

Jeg skal sige, at principielt er vi da tilhænger af, at man indfører brugerbetaling for kollektive ydelser. Men – for der er altså et men – vi har alt for ofte set her i Tinget, at man indfører brugerbetaling og ikke giver tilsvarende eller modsvarende skattelettelser, og det er dét, vi harcelerer over. Vi er utilfredse med, at man ikke efterhånden erkender, at man ikke bare kan pålægge befolkningen, i dette tilfælde de studerende, en større skattebyrde.

Fremskridtspartiet er som sagt tilhænger af forslaget. Vi mener også, at det er så begrænset, at man burde kunne acceptere det, netop fordi man også kan sige, at sådan noget som ordbøger, lommeregnerne m.v. jo er noget, man også kan bruge fremover efter studietiden.

Kopiaafgifter medfører bureaukrati. Jeg ved det selv, jeg er selv lærer, jeg kender det store bureaukrati og ved, hvilken administration der skal til. Og jeg har også noteret mig, at netop Venstre, der altid siger, at vi skal reducere bureaukratiet, går imod forslaget. Men det har ikke virket, som det burde, efter hvad vi har hørt; der er ingen grund til, at vi fortsætter med at opkræve denne betaling for fotokopier m.v., så jeg synes, at også partiet Venstre, som altid tager afstand fra bureaukratiet, bør acceptere dette forslag.

Lone Møller (S):

Socialdemokratiet har lige fra starten, da man indførte afgift på fotokopier, forsøgt at ændre dette forhold. Vi har været med til at stille ændringsforslag flere gange sammen med SF, og derfor skal vi også hilse med tilfredshed, at man nu fra regeringens side har givet tilslutning til, at man i forbindelse med den kommende finanslov vil finde midler til at afskaffe denne afgift på hele ungdomsområdet fra 1994, så det lovforslag, som SF har fremsat, bliver tilgodeset. Vi skal i hvert fald fra Socialdemokratiets side nok være med til at sikre, at det sker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 2 og 3, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 4-7 om indsættelse af nye paragraffer efter § 1, ændringsforslag nr. 1 til titlen og § 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 25:

Forespørgsel til statsministeren:

»Agter regeringen at udnytte det økonomiske råderum til snarest at iværksætte foranstaltninger til bekæmpelse af den stadig stigende arbejdsløshed?«

Af Holger K. Nielsen (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 2/4 93. Fremme af forespørgslen vedtaget 15/4 93).

*Begrundelse***Holger K. Nielsen (SF):**

Den stigende arbejdsløshed er blevet et

problem, som efterhånden berører de fleste mennesker i Danmark. Hvis vi ikke selv er ramt af arbejdsløsheden, kender de fleste af os i hvert fald en i vores omgangskreds, i vores familie eller blandt vore naboer, der er ramt af arbejdsløsheden. Det er et problem, der har sneget sig ind på alle mennesker, og som vi er nødt til at forholde os langt mere konkret og offensivt til.

Vi ved, at det registrerede antal arbejdsløse nu er omkring 350.000, og vi ved, at et næsten tilsvarende antal på andre måder er sat uden for arbejdsmarkedet som bistandsklienter, førtidspensionister, sygedagpengemodtagere osv., så der reelt befinder sig betydelig flere personer end de registrerede 350.000 uden for arbejdsmarkedet. Derfor er det helt afgørende, at bekæmpelsen af arbejdsløsheden bliver det hovedtema, man beskæftiger sig med her i Folketinget. Der er meldinger i den retning i de udspil, regeringen kom med for nylig, så jeg håber også, vi kan få en overordnet diskussion om det her i dag i denne her forespørgselsdebat. Det må og skal være beskæftigelsen og arbejdsløsheden, der skal betragtes som hovedproblemet i dag, hvorimod det jo var nogle andre økonomiske målsætninger, der var hovedproblemet i 1980'erne.

Jeg håber også, at vi under debatten i dag kan få nogle principielle diskussioner om det fremtidige arbejdsmarked. Nogle samfundsforskere mener, at vi er på vej fra et industrisamfund til et informationssamfund, og dette vil på mange måder ændre hele den økonomiske struktur og hele arbejdsmarkedsstrukturen.

I hvert fald ved vi, at forestillingen om, at vi kan løse arbejdsløshedsproblemet blot ved at skabe øget vækst i den private produktionssektor, ikke holder længere. Det er ikke her, vi kan skaffe det nødvendige antal arbejdspladser. Vi har set, at der har været en så stor stigning i produktiviteten med den nye teknologi, at der i høj grad har været et fald i beskæftigelsen i den private sektor, så vi er nødt til at tænke på andre måder, herunder ikke mindst på mulighederne for en fordeling af det eksisterende arbejde. Det er jo sådan, at i forbindelse med den stigende produktivitet får vi samtidig alle sammen mere fritid, men den er jo meget dårligt fordelt. Der er mennesker, der har for megen fritid, nemlig de arbejdsløse, og der er